

آزاد سازی مری به روش توراکوسکوپی در کانسر مری

دکتر محمد طالب پور^۱، دکتر سید حسن امامی رضوی^۲، دکتر محمود غلام آل محمد^۳

چکیده

انجام جراحی مؤثر ترین شکل درمان در کانسر مری محسوب می‌شود. از آنجا که انتشار کانسر با سرعت قابل توجهی در شبکه ساب موکزال مری رخ می‌دهد درمان جراحی مؤثر زمانی است که حتی المقدور تمامی مری بیمار برداشته شود و چنانچه غدد لنفاوی در گیر در شبکه‌ی لنفاویک مشاهده شد رزکسیون شود. نیل به این هدف منوط به دید کافی می‌باشد که به خصوص در کانسر‌های قسمت میانی و فوقانی مری توراسیک توصیه به توراکوتومی و انجام عمل ازووفاژکتومی در سه مرحله می‌شود که این عمل با توجه به وسعت زیاد انسیزیون‌های ایجاد شده و وسعت دیسکسیون با موربیدیتی قابل توجهی همراه است به خصوص محل توراکوتومی که تا مدت‌ها برای بیمار آزار دهنده است. آلترناتیو قابل قبول این روش انجام توراکوسکوپی و آزاد سازی مری به کمک آن می‌باشد که این روش برای اولین بار در ایران در بیمار مورد نظر به طور موفق مورد استفاده قرار گرفت (تکنیک آزاد سازی مری به روش لپاروسکوپی در مراکز محدودی از دنیا قابل انجام است). بدین صورت که در مرحله‌ی اول با انجام توراکوسکوپی تومور مری شناسایی شد. سپس مری در تمام طولش آزاد گردید و چسبندگی‌های محل تومور آزاد شده و بعد از رسیدن به دیافراگم در قسمت تحتانی و ناحیه‌ی ورودی توراکس در قسمت فوقانی این مرحله پایان یافته و با انجام لپاروتومی و برش گردن مراحل بعدی عمل طبق معمول انجام گرفت. هدف از این مقاله بررسی روش‌های جراحی کانسر مری و معرفی روش توراکوسکوپی از لحاظ تکنیکی و ملاحظات قبل و بعد از عمل می‌باشد. همچنین نکات مهم بیهوشی حین توراکوسکوپی مورد بررسی قرار گرفته است.

واژه‌های کلیدی:

توراکوسکوپی، کانسر مری، توراکس، دیسفائزی، One-Lung Anesthesia

اکثر جراحان نتایج قابل قبولی از اعمالشان در زمینه کانسر مری
کسب نموده اند ولی تمایل به کمتر کردن وسعت عمل و کاهش
تعداد برشها همواره در بیماران و خود جراحان وجود داشته است.
با توجه به شرایط خاص بیمار مورد مطالعه، روش توراکوسکوپی
برای وی انجام شد که با توجه به سهولت آن به نظر جایگزینی
مناسب برای توراکوتومی می‌تواند باشد.

مقدمه

شیوع بالای کانسر مری در ایران موجب کسب مهارت
کافی در بسیاری از جراحان در انجام این عمل شده است اگر چه

۱- استادیار گروه جراحی عمومی

۲- استادیار گروه بیهوشی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی تهران

ارزیابی وسعت کانسر، میزان غدد لنفاوی و وجود درگیری در عصب رکارت شد تا چنانچه یافته مثبتی در این زمینه مشاهده گردد پلان درمان برای بیمار بر اساس روش های غیر جراحی انتخاب شود. قبل از عمل، وضعیت ریه بیمار بررسی شده و گرافی قفسه صدری بیمار طبیعی و $FEV_1 = 2.57$ بود که $FVC = 2.82$ Lit بود که ۹۰٪ گزارش شده بود و در مشاوره‌ی ریه هیچ مشکل تنفسی برای بیمار گزارش نشده بود.

شکل : ۱-۱

معرفی بیمار

خانم ۵۴ ساله‌ای در تیر ماه ۱۳۸۰ به بیمارستان امام خمینی تهران مراجعه نموده و از احساس گیر کردن غذا به هنگام بلع و همچنین درد اپیگاستر از حدود ۲ ماه قبل شکایت می‌کرد که درد بیمار به پشت وی تیر می‌کشید و طی این ۲ ماه بر میزان دیسفرازی به جامدات که در قسمت‌های تحتانی مری احساس میکرد و درد اپیگاستر افزوده شده بود، در ضمن از حدود ۴ ماه قبل نیز دچار خشونت صدا شده و همواره بیمار در دهان احساس تلخی می‌کرد. حدود ۴-۵ کیلو گرم طی این مدت کاهش وزن داشته و بیمار ۹ سال قبل نیز کله سیستکتومی شده بود. در معاینه بالینی بیمار هیچ گونه غدد لنفاوی در گردن نداشت. سمع قلب و ریه طبیعی و در معاینه شکم حساسیت در ناحیه اپیگاستر وجود داشت. در Barium Swallow به عمل آمده مری تحتانی نسبتاً دیلاته گزارش شده و یک Filling Defect در قسمت تحتانی مری مشاهده شده بود (شکل ۱-۱ و ۱-۳)، آندوسکوپی متعاقب آن و انجام بیوپسی وجود کانسر را در ۲۶ سانتیمتری مری اثبات نمود (SCC). به منظور ارزیابی Squamous Cell Carcinoma (SCC) علت تغییر صدای بیمار سی تی اسکن گردنی از بیمار انجام شد که ضمن بیان افزایش ضخامت جداری و وجود یک ندول در کورد چپ که موجب Bulging به داخل مجرای لارنکس شده احتمال وجود کانسر در لارنکس را مطرح نموده بود (شکل ۱-۲ و ۲-۱) در ضمن در خلف عضلات اسکالان در سمت راست یک ناحیه هیپو دانس مشاهده شده بود (شکل ۱-۲).

معاینه مستقیم طناب‌های صوتی و لارنکس ضمن تایید وجود ندول و تایید فلچ یک طرفه تارهای صوتی، وجود هر گونه یافته غیر طبیعی مشکوک به کانسر را در سطح موکوزال رد نمود و علت فلچ تار صوتی را در گیری عصب رکارت مطرح نمود و نه در گیری مستقیم تومورال تارهای صوتی CT توراکس جهت ارزیابی وجود ضایعات احتمالی مدیاستن انجام گرفت که طبیعی گزارش شده از آن جا که با رد احتمال کانسر لارنکس احتمال تهاجم کانسر مری به عصب رکارت قویاً مطرح شده بود و چنانچه این امر تائید می‌شد حتی عمل پالیاتیو برای بیمار تأثیر چندانی نمی‌داشت لذا تصمیم به انجام توراکوسکوپی جهت

شکل : ۱-۳

بیمار تحت عمل جراحی توراکوسکوپی در مرحله اول قرار گرفت که ضمن مشاهده عدم وجود غدد لنفاوی و یا تهاجم مستقیم تومور در قسمت فوقانی و در مجاورت عصب رکارت، منشا در گیری عصب جدای از کانسر مری تشخیص داده شد و لذا اقدام به آزاد سازی مری شد که هیچ گونه چسبندگی غیر عادی در مسیر مری مشاهده نشد و فقط در ناحیه ی میانی مری کمی بزرگتر از حد معمول به نظر می رسد. سپس با Supine کردن بیمار و انجام لاپاروتومی گاسترولیز انجام شد. در ناحیه کارديا توده بزرگی مشاهده گردید که به همراه تمامی مری برداشته و بعد به ديسكسيون گردن و قطع مری در حد لبه تحتاني تيروئيد و طبق معمول اقدام به آناستوموز در يك لايه مجرزا در گردن شد. (به هنگام ديسكسيون در ناحیه Inlet توراکس متوجه نسج بسيار سفت و كلاسيفيه مجاور مری و مجرزا از آن شده که عضلات مری شدیداً به آن چسبیده بودند که به آرامی و به صورت بلانت اين اتصال رفع شد) جهت بیمار در سمت راست گذاشته شد که روز سوم بعد از عمل Chest Tube کشیده شد.

آتلکتازی قاعده ريه راست تا سه روز ادامه داشت که با فيزيوتراپي و درمان دارويي مهار شد . بیمار از روز هفتم مایعات را شروع کرده و روز دهم بعد از عمل بدون مشکل خاصي مخصوص شد. جواب پاتولوژي بعد از عمل دال بر وجود SCC با منشا مری ميانی بود که در آن ناحیه تومور از مخاط منشأ گرفته ولی ابعاد وسیعی نداشته است و تمامی توده ناحیه کارديا حاصل انتشار کانسر از مری ميانی بوده و در ناحیه کارديا هیچ ارتباطی با سطح مخاطی نداشته است. در واقع Stage III کانسر مری در Inlet توراکس بود. در ضمن توده سفت و چسبنده ناحیه ضایعه اي بدخیم گزارش نشد.

توضیح تکنیک : جهت انجام توراکوسکوپی بیمار را در وضعیت نیمرخ قرار داده (شکل ۳-۱ و ۳-۲) و قسمت راست بیمار را بالا قرار می دهیم و تخت را از وسط قفسه صدری به سمت بالا خمیده کرده و جهت افزایش فضاهای بین دنده ای بدن را از ناحیه لگن به پایین زاویه دار می کنیم و دست راست بیمار را بالای سر وی قرار داده و با یافتن نوک اسکاپولا در جداره ای توراکس در ۳ سانتی متر جلوتر از آن و ۳ سانتی متر عقب تر از آن دو تروکار ۵ میلی متری وارد می کنیم. از تروکارهایی

شکل : ۱-۲

شکل : ۲-۱

شکل : ۲-۲

تروکار ۱ و ۲ دستان جراح می باشد که در ابتدا طول مری را با فشار دادن پنس روی آن ارزیابی کرده و وجود تومور و شدت چسبندگی تومور را در دو جهت ارزیابی کرده و با بررسی پلور وجود Seeding احتمالی R/O/R می کنیم. ابتدا با دو پنس حرکت جانبی مری را ارزیابی کرده و سپس با آندوسکوپ حرکت رو به جلوی مری را ارزیابی میکنیم سپس ورید آزیگوس را آزاد کرده (شکل ۵) و در دو طرف لیگاتور نموده و اقدام به دور زدن مری در ناحیه بالای آزیگوس و با گذراندن بند ناف دور مری و ایجاد تراکشن اقدام به Release کامل مری به سمت بالا و پایین می نماییم. (شکل ۶-۱، ۶-۲، ۶-۳، ۶-۴).

به منظور تشخیص دقیق تر مری و سهولت در دور زدن مری از آندوسکوپ Flexible استفاده می کنیم و چسبندگی تومور به خلف را به کمک حرکت رو به جلوی آندوسکوپ متوجه می شویم. (شکل ۷-۱، ۷-۲، ۷-۳)

استفاده می شود که دریچه داشته باشد تا بتوان داخل فضای قفسه صدری گاز CO₂ وارد کرد.

دو فضا پایین تر و با فاصله‌ی کمی بیشتر از هم ، دو تروکار دیگر وارد می کنیم که شماره ۳ ، ده میلی متری بوده و از آن طریق دوربین وارد کرده و تروکار شماره ۴، ۵ میلی متری بوده و کمک جراح از آن بعنوان اکارتور استفاده می کند. نحوه وارد کردن اولین تروکار (تروکار شماره ۳) زیر دید مستقیم و نظیر گذاشتن chest tube می باشد (شکل ۴). بقیه تروکارها در حالتی که تلسکوپ داخل فضا قرار دارد وارد می شود. از آنجا که بیهوشی بیمار ONE- Lung می باشد ریه سمت راست بصورت کامل می خوابد ولی جهت کمپرس بیشتر و ایجاد field مناسب از گاز CO₂ با فشار کم (mm/Hg ۸-۶) و اکارتور جهت کنار کشیدن ریه به سمت بالا و چپ از راه تروکار ۴ استفاده می شود.

شکل : ۴

شکل : ۳-۱

شکل : ۵

شکل : ۳-۲

شکل : ۶-۱

شکل : ۶-۴

شکل : ۶-۲

شکل : ۷-۱

شکل : ۶-۳

شکل : ۷-۲

بیماران است گرچه روش های بیهوشی جنرال بسیاری وجود دارند ولی هوش برهای هالوژنه به چند دلیل مفید تر هستند.

۱- هوش برهای هالوژنه یک اثر سودمند روی تحریک پذیری راههای هوایی دارند.

۲- هوش برهای هالوژنه اجازه استفاده از اکسیژن ۱۰۰٪ را به می دهد.

۳- هوش برهای هالوژنه سریعتر از مخدراها از بدن دفع می شوند. لازم به ذکر است که دوزهای نسبتاً زیاد مخدرا یا فنتامین یا باربیتوراتها نیاز به مراقبت پس از عمل بیشتری دارند تا هوش برهای تبخیری هالوژنه

۴- در دوزهای معمول هوش برهای تبخیری یک ثبات قلبی عروقی خوبی داریم.

۵- ثابت نشده است که هوش برهای هالوژنه بیشتر از روش استفاده از مواد مخدر N_2O , PaO_2 - را کاهش می دهد.

از میان هوش بری داخل و ریبدی فنتامین دارای مزایای زیر می باشد :

۱- فنتامین اثرات قلبی عروقی منفی ندارد پس در بیماران قلبی عروقی خوب است.

۲- در صورتیکه در اتمام عمل سطح خونی نارکوتیک بالا باشد باعث آرام بیدار شدن بیمار می شود.

۳- نارکوتیک ها MAC هوش برهای هالوژنه را پایین می آورند.

۴- نارکوتیکها به همراه هوش برهای هالوژنه باعث امکان استفاده از FIO_2 بالا و بیهوشی آرام و بی درد می شوند.

۵- نارکوتیکها HPV را از بین نمی برنند.

بنابراین رژیم درمانی هوش برهای هالوژنه به همراه فنتامین توصیه می شود. در صورتیکه ثبات همودینامیک بیشتر و یا

کردن دیر رس بیمار در نظر می باشد می توان میزان Extube فنتامین را بیشتر و هوش برهای هالوژنه را کمتر مصرف کرد.

برای Induction بیهوشی از فنتامین 6 mic/kg و پس از آن نسدونال $2-3 \text{ mgr/kg}$ یا کتامین $1-2 \text{ mg/kg}$ (در

صورتیکه فرد دارای راههای هوایی هیپر اکتیو باشد و یا کمی هیپوولمیک باشد) استفاده می کنیم. پس از عمیق کردن بیمار با ایزوفلورال و رسیدن بیمار به مرحله جراحی بیهوشی لیدوکائین

شکل ۷-۳

نکات مهم بیهوشی حین توراکوسکوپی

توراکوسکوپی تحت بی حسی موضعی یا بیهوشی عمومی قابل انجام می باشد. در طی بی حسی موضعی و تنفس خود به خودی پس از ورود هوا به داخل قفسه سینه یک کلاپس نسبی در ریه ها اتفاق می افتد که جهت دید جراح کافی می باشد. در بیهوشی عمومی و تنفس مکانیکی این کلاپس اتفاق نمی افتد و ریه ها شدیداً مزاحم دید جراح می شوند که در این حالت از ونتیلاسیون یک ریه استفاده می کنیم در صورتیکه عمل جراحی بیش از چند دقیقه نباشد به راحتی قابل تحمل است ولی در صورتی که طولانی تر باشد تحمل آن برای بیمار به خصوص بیمارانی که مشکل ریوی دارند مشکل است و نیاز به مانیتورینگ دقیق دارند در طی One-Lung Ventilation با کلاپس یک Hypoxic Pulmonary Vascular Resistance به علت Pulmonary Vasoconstriction بالا می رود و سپس خون از مناطق هیپوکسیک و کلابه به سمت مناطق پر از اکسیژن می رود وقتی میزان ریه کلاپس شده بین ۳۰-۷۰٪ کل حجم ریه باشد رفلکس HPV بیمار مهم و حیاتی می شود. هالوتان در بیماران بیهوش شده هیچ اثری روی HPV ندارد و یا اثر کمی دارد. بیهوشی عمومی با تنفس مکانیکی روش بسیار خوبی برای این

کلپس ریه بیشتر و دید جراح بیشتر شود و عملاً چنین فشاری باعث اثرات سوء همودینامیک نشد. در جدول زیر تغییرات ABG بیمار به فاصله‌ی هر یک ربع ساعت در طول عمل جراحی و شرایط Set Up دستگاه ونتیلاتور در طول زمان One-Lung ۱۴/۱۵ بیمار عمل مقایسه شده است. از ساعت ۱۱ الی ۱۱/۲۵ بیمار ABG شماره ۲ الی ۵ در طی One-Lung اخذ شده بود یعنی ABG شماره ۲ الی ۵ در طی One-Lung اخذ شده است. در ساعت ۱۱/۲۵ فشار ۸۰ رسید و سپس به ۹۰ و ۱۰۰ رسید.

۱ و شل کننده به بیمار تزریق می‌شود و پس از لارنگوسکوپی لیدو کائین توپیکال می‌دهیم و بیمار را اینتوهه می‌کنیم. در طی توراکوسکوپی بر خلاف سایر لاپاروسکوپی‌ها نمی‌توان از گاز CO₂ برای بهتر شدن دید جراح استفاده کرد و در طی تجربه‌ی ما در طی One-Lung کردن بیمار ریه کلپس نسبی پیدا کرد. با ساکشن کردن لوله تراشه کلپس بیشتر نشد لذا از فشار ۵ mm Hg CO₂ به مدت چند لحظه استفاده شد تا

جدول تغییرات ABG

۶	۵	۴	۳	۲	۱	ABG
۱۶/۴۲	۱۳/۴۶	۱۲/۴۰	۱۲/۰۸	۱۱/۳۴	۱۰/۴۸	Time
۷/۳۴	۷/۴۱	۷/۴۲	۷/۴۴	۷/۴۰	۷/۵۰	PH
۳۱	۳۶	۳۳	۳۰	۳۶	۲۴	PaCO ₂
-۷/۸	-۲/۳	-۱/۴	-۱/۷	-۱/۷	-۳	BE
۴۰/۱	۲۵/۶	۲۶/۵	۲۶/۲	۲۶/۲	۴۰/۹	BB
۱۶/۳	۲۰/۷	۲۱/۴	۲۰/۴	۲۱/۹	۱۸/۱	HCO ₃
۱۶۰	۱۱۸	۱۰۳	۸۱/۲	۷۶/۳	۳۰۰	Po ₂
۹۹/۲	۹۸/۶	۹۸	۹۶/۳	۹۵	۹۹/۹	Sato ₂

از ساعت ۱۱ الی ۱۴/۱۵ بیمار ABG شماره ۲ الی ۵ در طی One-Lung بود یعنی One-Lung ABG شماره ۲ الی ۵ در طی One-Lung اخذ شده است. در ساعت ۱۱/۲۵ فشار ۸۰ رسید و سپس به ۹۰ و ۱۰۰ رسید.

۵۰۰Cc	۵۰۰cc	۵۰۰cc	۵۰۰cc	۵۰۰Cc	۷۰۰cc	TV
۹	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	RR
۵۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	F102

بحث و نتیجه گیری

شیوع فرم دوم با رشد فزاینده‌ای همراه است و در بعضی کشورهای غربی تا بیش از ۵۰٪ موارد را شامل می‌شود. روش‌های درمانی متفاوتی برای کانسر مری پیشنهاد می‌شود که عمدتاً واپسی به Stage آن می‌باشد. در حالتی که

کانسر مری معمولاً به دو فرم S.C.C و آدنوکارسینوما دیده می‌شود که فرم اولی با شیوع بیشتری همراه است و شیوع آن به عوامل مختلف محیطی واپسی می‌باشد لذا در بعضی مناطق ۰/۰٪ در مناطق مستعد تا حد ۵٪ نیز گزارش شده است.

توراسیک از راه مدياستن نموده و نيمه فوكانی مری توراسیک را از راه گردن آزاد می نمائیم به کمک استاپلر مری را در ناحیه کارديا از معده جدا کرده و آنرا از راه گردن خارج نموده و معده را نیز به کمک نلاتون از راه گردن بالا کشیده و آناستوموز را طبق معمول در گردن انجام می دهیم^(۹).

۳- آزادسازی معده بروش لاپاروسکوپی به همراه انجام توراکوتومی کوچک : در کانسر های ثلث تحتانی مری که ابعاد تومور محدود باشد و یا به هر دلیل نخواهیم گردن را آزاد کنیم این روش قابل انجام است. بعد از انجام لاپاروسکوپی و آزاد سازی معده، با انجام توراکوتومی مابقی عمل را نظیر روش دو مرحله ای به پایان می رسانیم^(۴).

۴- آزادسازی معده به روش لاپاروسکوپی و آزادسازی مری به روش توراکوسکوپی : این روش که طولانی ترین فرم جراحی آندوسکوپیک محسوب می شود شامل آزاد سازی معده به روش لاپاروسکوپیک و مری به روش توراکوسکوپیک می باشد. در مورد تقدم هر کدام بر یکدیگر اختلاف نظر وجود دارد. نهایتاً با ایجاد یک برش گردنی معده در گردن به مری گردنی آناستوموز می شود. البته هیچکدام از روشهای فوق از تمامی جنبه ها مورد مقایسه و بررسی قرار نگرفته اند اگر چه روش دوم به صورت شایعتر مورد استفاده قرار می گیرد. از آنجا که عمدۀ گزارشات درمورد این روش ها در بیمارانی است که در فاز Learning Curve جراحان قرار داشته اند لذا میزان موربیدیتی و عوارض بعد از عمل در این بررسی ها قابل ارزیابی نیست^(۸). در بیمار مورد نظر با توجه به نیاز به دید مستقیم از لحظه O/R تهاجم تومور به عصب راجعه روش اول بطور موفق اجرا شد.

کانسر در مرحله ی پیشرفته نباشد توصیه به اقدام جراحی به همراه دیسکسیون لنفاوی مسیر به صورت وسیع به قصه Cure^(۵) می شود و در حالی که Stage بالا باشد چنانچه دیسفاژی واضحی بیمار داشته باشد عمل ازو فاژاکتومی توtal و ازو فاگو گاستروستومی در گردن پیشنهاد می شود اما چنانچه بیمار علیرغم Stage بالا علائمی از دیسفاژی ندارد و یا نگران عوارض موضعی مثل پارگی، خونریزی و یا بروز فیستول نباشیم عمل جراحی در آنها منتفی می باشد. چنانچه بیمار پلورال افیوژن بدخیم، انتشار وسیع مدياستن و یا متاستاز داشته باشد نیز عمل بالا توصیه نمی شود

در نهایت درمان اساسی در کانسر مری اقدام جراحی است که بسته به محل و وسعت ضایعه به یکی از سه روش استاندارد (ترانس هیاتال^(۱۰)، روش سه مرحله ای، روش دو مرحله ای) صورت می پذیرد.

وسعت دیسکسیون بخصوص در اعمال جراحی سه مرحله ای و موربیدیتی قابل توجه بیماران در دوران بعد از عمل همراه با پیشرفت قابل ملاحظه در امکانات و مهارت جراحان در لاپاروسکوپی و توراکوسکوپی موجب شده است که به منظور کاهش موربیدیتی بیماران تمام و یا جزئی از جراحی مری به کمک این Access صورت گیرد^(۸,۷). لذا بدنبال مطالعات مختلف روشهای زیر بدین منظور پیشنهاد شد.

۱- لاپاروتومی استاندارد و آزادسازی مری به روش توراکوسکوپی : در این روش که در کانسر های ثلث میانی و فوكانی توراسیک پیشنهاد می شود در ابتدا توراکوسکوپی صورت گرفته، وضعیت تومور ارزیابی شده و بعد از آزاد سازی آن اقدام به لاپاروتومی و ادامه عمل به فرم معمول می نمائیم.

۲- آزادسازی معده به روش لاپاروسکوپی و آزادسازی مری از طریق هیاتوس زیر دید مستقیم به روش لاپاروسکوپ : کانسر های ثلث تحتانی مری و کارديا با این روش بهترین نتیجه را به دست می آورند. بدینصورت که در ابتدا به روش لاپاروسکوپی مری شکمی و ثلث تحتانی مری توراسیک آزاد شده و وضعیت تومور و گسترش لنفاوی تومور را مشخص می نمائیم. سپس در صورت امکان پذیری عمل، اقدام به آزادسازی معده و نیمه تحتانی مری

References

- 1- Donnelly RJ, Page RD, Cowen ME, *Endoscopy assisted microthoracotomy: initial experience.* Thorax 1992; 47:490-493.
- 2- Pellegrini .C, Wetter .L.A, Patti .M, et al. ***Thoracoscopic esophagomyotomy.*** Ann Surg 1992; 216:291-299
- 3- Cuschieri .A, Shimi. S, Banting. S. ***Endoscopic esophagectomy through a right Thoracoscopic approach.*** J R Coll Surg Edinb 1992; 37:7-11.
- 4-Buess G. ***Thoracoscopic dissection of the esophagus*** Surg Endosc 1992; 6:150-151 .
A Kiyama.H, Tsurumara .M, Kawanura. T, One .Y. ***Principles of surgical treatment of carcinoma of the esophagus : analysis of lymph node involvement.*** Ann Surg1981 ; 194:435-446.
- 5- Depaula.A.l , Hashida .K , Ferreira .E.A.B , paula. R.A, Grecco. E. ***Laparoscopic transhiatal esophagectomy with esophagogastropasty.*** Surg Laparosc Endosc 1995; 5:1-5.
- 6- Dexter. S.P.L, Martin. I.G, McMahon. M.J. ***Radical thoracoscopic esophagectomy for cancer.*** Surg Endosc 1996; 10:147-151.
- 7- Gossot. D , Cattan. P , Fritsch. S , Halimi. B , Sarfati. E , Celeriere. M. ***Can the morbidity of esophagectomy be reduced by the thoracoscopic approach?*** Surg Endosc 1995; 9:1113-1115.
- 8- Jagot .P , Sauvanet .A, berthoux .L , Belghiti. J. ***Laparoscopic mobilization of the stomach for esophageal replacement.*** Br J Surg 1996; 83:540-542.
- 9- el Nakadi.I.E, Houben. J.J, Gay. F, Closset. J, Gelin. M, Lambilliotte. J.P, ***Does esophagectomy cure a respectable esophageal cancer?*** World J Surg 1993; 17:760-765.
- 10- Orringer.M.B. ***Transhiatal esophagectomy without thoracotomy for carcinoma of the thoracic esophagus.*** Ann Surg 1984; 200:282-288.
- 11- Sadanaga. N, Kuwano. H, Watanabe. M, et al. ***Laparoscopy -assisted Surgery: a new technique for transhiatal esophageal dissection.*** Am J Surg 1994; 168:355-357?